

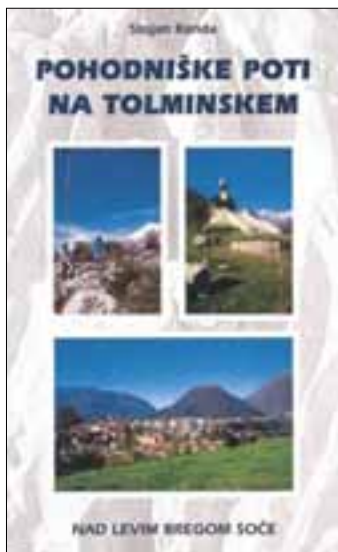
ri se ponekod v opisih in shemah razlikujejo), še bolj pa Fotografije v knjigi. Na prvi pogled sicer primerne, a po natančnejšem ogledu se hitro pojavijo pripombe, ki bi bile ob drugačnem pristopu nepotrebne. Že na naslovnici nas pozdravi alpinist brez čelade, kar seveda ni vzgojno, ista Fotografija se pojavi še v notranjosti, navedena pa sta različna avtorja. Pojavljajo se Fotografije iz istih smeri, kar je nekoliko dolgočasno, še posebej, ker njihova kvaliteta ni na kakšni visoki ravni. A očitno tukaj nekoliko vpliva tudi kakovost tiska. Fotografij je nekoliko preveč, saj ne gre za Fotomonografijo, temveč plezalni vodnik, kjer so Fotografije le nekakšni okraski. Ob množici različnih pokrajinskih motivov pogrešamo predvsem dobre plezalske Fotografije. Tistim, ki poznamo osebe s slik, se poraja tudi vprašanje, kako lahko plezajo in se Fotografirajo obenem. Vsaj pri petih Fotografijah je avtor tudi na Fotografiji in se zagotovo ni slikal sam. Pa kakor koli, vodnik je med nami, od alpinistov je odvisno, ali ga bodo uporabljali, od avtorjev pa, ali bodo upoštevali pripombe pri naslednjih izdajah in publikacijah.

Boris Strmšek

Pohodniške poti na Tolminskem

Stojan Kenda, **Pohodniške poti na Tolminskem**, samozaložba, Tolmin, 2002

Stojan Kenda, tolminskim planinskim krogom ne čisto neznan, nas je, brez obešanja na veliki zvon, povsem presenetil z izdajo knjige *Pohodniške poti na Tolminskem*, pogumno in samoniklo, kar v samozaložbi. S svojim prvcem pa je presenetil tudi številne druge, ki ga niso poznali, pohodniške navdušence in ljubitelje Tolminske, ki so ob načrtovanju svojih tur iskali ideje v kakšni splošno slovenski, regijski in podobni širše zasnovani domoznansko-popotniški ali naravovarstveni literaturi.

Nova knjiga je prvi poskus na področju lokalne vodniške literature, saj se s podnaslovom *Nad levim bregom Soče* omejuje na res ozko področje Tolminske; zato kar kliče po nadaljevanju ali dopolnitvi. Na naše police je prišla v mesecu maju, v času, ko nam ne dišita pretirano posedanje doma in vneto pridobivanje znanja ob prebiranju poglobljene literature. Narava nas v vsem svojem razcvetu vabi ven, zato si ob prostih uricah na hitro pridobimo skope in najnujnejše informacije o nameravanim izletu in že se, oprtani z nahrbtnikom, potimo bolj ali manj navkreber. Uporabniki tovrstne literature bodo prav zato avtorju hvaležni za kratke in jedrnathe opise poti. Neučakane jih večje popelje proč od vsakdanjih skrbi, v svet dišečega, bolj ali manj cvetočega rastlinja, z ozonom nasičenega ozračja, lepih razgledov, med grape in vršace, torej v svet tistega blagra, ki ga je v Bevkovi »divji, lepi Tolminski« še na pretek. Toliko, da se nam že zarašča pred očmi, ker se ga povečini ne zavedamo in nas nanj pogosto opozarjajo prihajajoči domači in tuji obiskovalci. Kaj neki iščejo tod, se potem sprašujemo? Nekaj tega se skriva že kmalu za prvimi plotovi okoliških vasi, naprej se razkrije samo

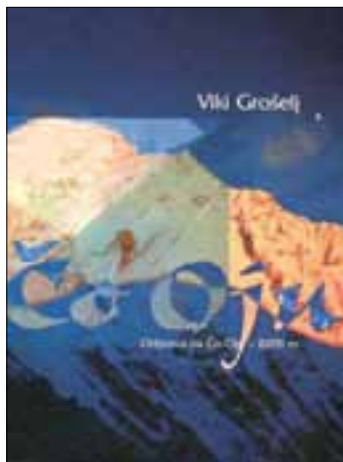
vztrajnejšem, izbrancem. Avtor nam postreže namreč s pisano ponudbo – kot jih sam označuje – sprehajalnih, nezahtevnih, zahtevnih, zelo zahtevnih poti in – za sladokusce – celo z brezpotjem. Vse pa imajo isti cilj: streči razvrzanim sodobnim dušam in polenjenemu, »urbaniziranemu« telesu na poti k – vsaj navidezni – blaženosti. Avtorjeva uvodna opozorila glede varnosti niso povsem odveč. Morda jim bo sodobni pohodnik le prisluhnil in se s tem ognil kakšni nevesečnosti! Znotraj omenjenega razpona težavnosti je kar 30 opisov različnih poti, ki sežejo v bližnjo in daljno okolico Tolmina, na vzhodu do slapa Sopota in vrha Vogla, na zahodu do reke Soče, na severu pa do prevala Vratca v bližini Bogatina. Na jugu zaokrožuje vodnik področje opisanih poti s Senico nad Modrejem. Najvišje nad gladino morja nas povede avtor z opisom vzpona na Tolminski Kuk (2085 m). Kot pravi v uvodu, je vodnik namenjen domačinom in turistom, ki želijo spoznati naravne in kulturno-zgodovinske zanimivosti v okolici Tolmina na levem bregu Soče in ob porečju Tolminke. Omenil sem že, da so opisi kratki, brez pretiranega dolgovezenja, zato nam avtor za podrobnejše proučevanje priporoča dodatno literaturo. Pomembnejši viri so navedeni na zadnji strani knjige. Opise posameznih poti je avtor ponazoril in popestril s barvnimi Fotografijami iz svojega bogatega arhiva; kjer ob poti naletimo na kakšno kulturno-zgodovinsko ali naravno znamenitost, nas tudi nanjo opozori s krajšim zapisom in Fotografijo. Skupaj je tako na 102 straneh zbranih kar 45 barvnih Fotografij. Na začetku vsakega opisa so navedeni nepogrešljivi orientacijski časi hoje za posamezne etape, kar nam olajša načrtovanje. Na kartografski podlogi je zaradi preglednosti celote dodana tudi skica posameznih tur, seveda pa brez podrobnejšega zemljevida ne bo šlo. Knjiga je krojena v pokončnem popotniškem formatu, da jo lažje spravimo v žep nahrbtnika.

Avtor nam ob koncu svoje uvodne besede zaželi, naj nam opisane poti služijo za sprostitve duha in telesa, in dodaja, da ob lepotah, ki jih ponujajo, to ne bo težko. Vsem, ki se boste podali za njim, želim srečno pot skozi prelesto Tolminsko!

Zarko Rovšček

Čo Oju

Viki Grošelj, **Čo Oju**, Planinska zveza Slovenije, Ljubljana, 2002

Enajsti osemtisočak za Vikija, drugi Čo Oju, prvi slovenski smučarski spust z vrha, po Vikijevo nepreklicno njegov zadnji osemtisočak. Vse to so dejstva, ki še kako odmevajo iz zadnje knjige Vikija Grošlja, ki je pod naslovom Čo Oju nedavno izšla pri PZS. Bralca, navajenega Vikijevih knjig (slednja je že njegova deveta samostojna), malce presenetli nekoliko bolj Paktoografski slog; ni tistega žara, ki denimo odseva iz njegove Antarktike; tiste romantike, ki kljub mrzemu prežema alpinista visoko nad Tibetansko planoto, je tudi manj. Je to nasičenost, umirjanje? Bralca, ki bo zgodbo o prvi odpravi slovenskih policistov v Himalajo v sodelovanju s PZS (potekala je nansko jesen) podrobneje bral, bo našel odgovor. Medčloveški odnosi na odpravi so bili tisto, kar je to-

krat očitno presešlo mejo. Tudi iz prejšnjih knjig o himalajskih odpravah je znano, da v razmerah, kakršne vladajo na strehi sveta, pač idealnih odnosov ni pričakovati. Viki pa nam zdaj brez dlake na jeziku pove, da nekaj osnovne strpnosti pa vendarle mora ostati. In če je ni oziroma če jo člani uspejo zgraditi šele potem, ko je dogajanja na gori konec, potem ostane nekoliko grenak priokus. Treba se je ne le vzpeti na goro, pač pa tudi nad samega sebe, pravi v uvodniku direktor policije Marko Pogorevc. Ne glede na povedano pa je bila odprava zelo uspešna, z nekaj sreče z vremenom bi vrh osvojil še kdo, verjetno bi Davo Karničar z njega smučal. Toda vremena se za razliko od zdravja ne da spremeniti in pri zdravju so člani imeli tudi nekaj zelo resnih težav. Zdravnik odprave Igor Tekavčič v knjigi podaja kratko poročilo, posebno uspešno je ustavil hudo bolezen, ki je enemu od članov pretila celo s smrtjo.

Pot v Tibet, še vedno deželo s pridihom skrivnostnosti, je odprava pripeljala mimo znanega »avtomobilskega« baznega tabora (skoraj 5000 metrov nad morjem) pod »boginjo turkizov«, kot gori rečejo Tibetanci. Gora je Slovencem že dobro znana, to je bila po podatkih, zbranih v knjigi, že osma odprava s slovensko udeležbo na Čo Oju. Tokrat je posebej odmeval avtorjev smučarski spust z vrha. Navidez enostavna gora po klasični smeri seveda močno pridobi težo, če je treba nanjo pritoroviti smučiči, tudi težavnost smučanja, posebej v spodnjem delu, ko spust vodi preko velikega seraka, ni od muh. Tako je bil v slovenski zgodovini osvajanja te gore k uspehom, kakršna sta prvenstvena smer preko severne stene in prečenje gore, dodan nov, odmeven.

Avtor sam pravi, da je odprava kljub temu, da na goro razen njega ni prišel nihče, pomembna, saj tudi druge dežele pogosto organizirajo neke vrste »stanovskih« odprav – policijske, vojaške ipd., v katerih tudi te službe dobijo nove izkušnje.

Sicer pa Vikijevo pero teče utečeno kot vedno, pogosto med besedilo vložijo resnično navdušujoče opise, take, kot se mu utrnejo v bežnih trenutkih, ko na grebenu proti vrhu zajame sapo, kolikor je pač še je tam gori. Ali pa zapiše misli, ki v ledenem večeru, ko ugaša zarja, odplavajo daleč preko obzorij, domov, kjer ga čakajo najdražji. Himalaja, mrzel, a neskončno lep svet, pač dovoljuje le bežne obiske – kdor se predolgo zadrži v ledenem objemu, ga »turkizna boginja« hoče zase. Viki je s svojimi bogatimi dolgoletnimi izkušnjami odpravo varno pripeljal do uspeha in srečne vrnitve.

Na koncu knjige so podana še kratka razmišljanja udeležencev prejšnjih odprav na Čo Oju, pri čemer je videti, kot da ni bilo enotnega merila, kaj in kako opisati, poleg tega pa je seveda po Vikijevem pisanju bralac malce razvajen. Ti dodatki pa vendarle lepo zaokrožajo podobo šeste najvišje gore na Zemlji in slovenskih srečevanj z njo, goro pa je pred leti zelo lepo opisal tudi Iztok Tomazin v knjigi Turkizna boginja. Turkizna očesca tibetanskih jezer, kot jih tokrat omenja Viki, pa ostajajo kot biseri v očeh bralca, ki mu ni bilo dano tega nikoli gledati s pobožij himalajskih osemtisočakov.

Marjan Bradeško

Ko nogice oddrobencljajo v breg ...

Irena Štrukelj in sodelavke, **Srečno, ciciban planinec**, VVZ Tržič, Tržič, 2002

Knjižica, polna drobnih korakov. Zadnjih deset let so pustili sledi po naravi in gorah okrog Tržiča, v varstvu vzgojiteljic tržiških vrtcev. Ob desetletnici prvega planinskega tabora VVZ Tržič so prizadevne vzgojiteljice izdale spomine na delo z malčki, ki so tako veselo in polni navdušenja že zgo-